

Statsbyggs handlingsplan for universell utforming 2017-2021

«Universell utforming betyr at produkter, byggverk og uteområder som er i alminnelig bruk skal utformes slik at alle mennesker skal kunne bruke dem på en likestilt måte så langt det er mulig, uten spesielle tilpasninger eller hjelpemidler.» (Stortingsmelding 40, 2002-2003).

Regjeringens handlingsplan for universell utforming 2015 – 2019 sier «Det er en målsetting at Statsbyggs arbeids- og publikumsbygg (fengsler unntatt) skal være universelt utformet innen 2025.»

Statsbygg skal være en rollemodell ved å bidra til å forme et universelt utformet samfunn. Prinsippene om universell utforming (uu) skal legges til grunn i alle faser fra mulighetsstudier og konseptutredninger gjennom planprosesser, programmering, prosjektering, utførelse, forvaltning, drift, vedlikehold og utvikling. Statsbygg skal ha høy kompetanse og gode arbeidsprosesser på uu.

Universell utforming er et etablert kompetanseområde, men det er fortsatt behov for kunnskaps- og erfaringsdeling.

I tillegg til lover, forskrifter og standarder er det nødvendig med helhetlig forståelse for behov som skal ivaretas og funksjoner som skal fylles.

Målene

- 1. Alle nybygg og ombygging-/rehabiliteringsprosjekter, inkludert uteområder, skal være universelt utformet. Alle byggeprosjekter skal ha avklarte uu-ambisjoner.**

Statsbygg skal gjennom høy uu-kompetanse tilføre kvalitet til bygg og uteområder. Universell utforming skal inngå som en arkitektonisk kvalitet i byggeprosjektene.

Prosjektets styrende dokumenter skal dokumentere prosessen rundt vurderinger og oppfyllelse av uu i prosjektene og avveininger mellom konkurrerende interesser. Forhold knyttet til funksjon, beliggenhet og eventuelle kulturminnehensyn skal være vurdert. Uu-ambisjonene nedfelles i prosjektets styrende dokumenter.

Oppdaterte krav til uu skal innarbeides i prosjektmodellen med tilhørende dokumenter.

Prosjektleder er ansvarlig for at bygget registreres i Bygg for alle og at uu-rapport utarbeides.

Byggherreavdelingen har ansvar for mål 1.

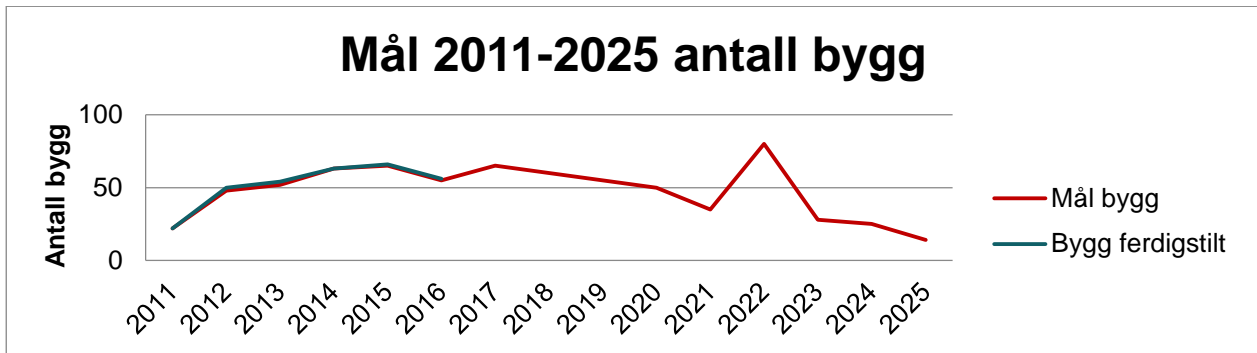
- 2. Eksisterende arbeids- og publikumsbygg inkludert uteområder skal i så stor utstrekning som mulig være universelt utformet innen 2025 (fengsler unntatt).**

Arbeids- og publikumsbygg utgjør nesten 1,9 millioner kvadratmeter fordelt på mer enn 720 bygninger. For perioden 2017-2025 gjenstår det å gjøre i overkant av 400 bygg med nesten 850 000 m² BTA universelt utformet.

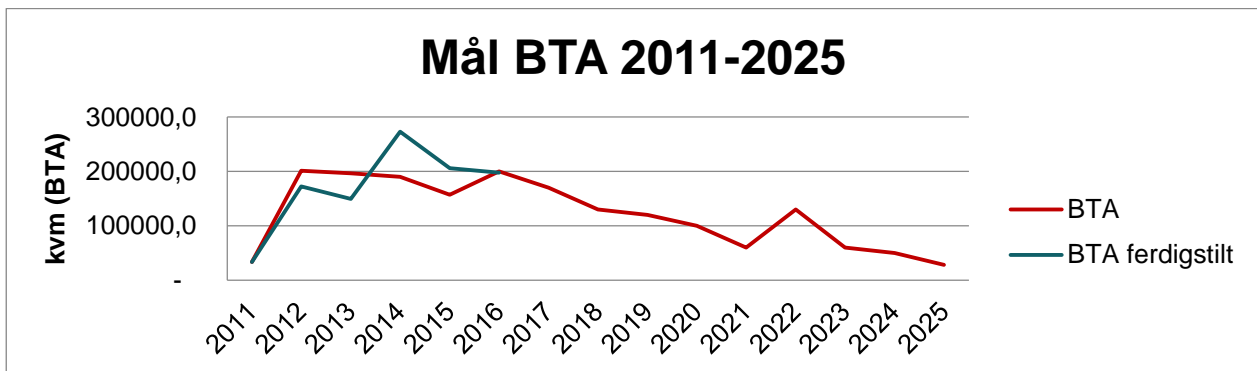
Byggene gjøres universelt utformet i så stor utstrekning som mulig i forhold til byggets egenart, funksjon, kulturminnehensyn og kostnader sett opp mot nytten av tiltakene.

Bygg og BTA ferdigstilt 2011-2016 og mål 2017-2025	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	Totalt
Antall bygg	22	49	55	63	66	56	65	60	55	50	35	80	28	25	14	723
BTA	33 191	172 138	149 302	273 108	206 043	197 742	170 000	130 000	120 000	100 000	60 000	130 000	60 000	50 000	28 000	1 879 524

Figur 1 Figuren viser antall bygg og BTA ferdigstilt 2011-2016 og gjenstående 2017-2025

Figur 2 Grafen viser bygg ferdigstilt 2011-2016 og gjenstående bygg 2017-2025

Figur 3 Grafen viser BTA ferdigstilt 2011-2016 og gjenstående BTA 2017-2025

Statsbygg har en rekke bygg hvor fremtidig bruk er uavklart. Disse byggene er plassert med satsingsår 2022, for nødvendig tid til avklaring og ferdigstilling.

Det er lagt opp til en nedgang i ambisjonsnivå de siste årene for å ha kapasitet til eventuelle etterslep fra tidligere år. Planen justeres fortløpende i takt med endringer i porteføljen.

Eiendomsavdelingen har ansvar for mål 2.

3. Statsbyggs publikumsbygg skal registreres i *Bygg for alle*. Nettstedet skal være enkelt og intuitivt å bruke.

Alle Statsbyggs arbeids- og publikumsbygg skal registreres i *Bygg for alle* og uu-rapport utarbeides. *Bygg for alle* skal ivareta skriftlig dokumentasjon av funksjonskrav knyttet til universell utforming.

Bygg for alle skal videreutvikles og være Statsbyggs sentrale informasjonskanal for universell utforming av arbeids- og publikumsbygg. Statsbyggs publikumsbygg vises på www.byggforalle.no *Bygg for alle* skal gi informasjon vedrørende universell utforming i våre arbeids- og publikumsbygg.

Noen bygg er av sikkerhetsmessige eller sensitive årsaker ikke åpne for publikum og vises derfor ikke på nettsiden.

Et definert åpent datasett muliggjør utveksling og gjenbruk av data med andre systemer. Alle offentlige eiendomsaktører kan benytte *Bygg for alle*-verktøyet og inngå avtale om kjøp av publikumsvisning for egne eiendommer. Det skal vurderes om flere aktører kan benytte verktøyet og få tilgang til data.

Eiendomsavdelingen har ansvar for mål 3.

4. Statsbyggs uu-sjekker for BIM skal videreutvikles, ferdigstilles og implementeres.

Dette er en automatisert utsjekking i 3D-modell for kontroll av målbare uu-krav. Kravsettet i uu-sjekkeren skal oppdateres, basert på lovverk, forskrifter og relevante standarder. Detaljeringsnivået tilpasses de ulike fasene i prosjektgjennomføringen.

Eiendomsavdelingen har ansvar for utvikling og ferdigstilling. Byggherreavdelingen har ansvar for implementering i byggeprosjekter.

5. Statsbygg skal gjennomføre kompetansehevende aktiviteter innen uu.

Statsbygg skal kontinuerlig oppdatere egen uu-kompetanse, samt tilegne seg og implementere ny kunnskap innen feltet. Det skal etableres internt uu- forum for drøfting av aktuelle temaer. Det skal årlig tilbys kurs i universell utforming og *Bygg for alle* i regi av Statsbyggskolen.

Faglig ressurscenter og Eiendomsavdelingen har i fellesskap ansvar for mål 5.

6. Statlige aktører som leier i det private markedet skal få råd og veiledning knyttet til gjeldende uu-krav.

Våre oppdragsgivere skal informeres om krav, anbefalinger og ansvar relatert til uu. I tilbudsmaterialet skal vi spesifikt etterspørre oppfyllelse av krav, behov som skal ivaretas og funksjoner som skal fylles. Universell utforming skal vektlegges i stor grad ved befarings av tilbudte objekter.

Rådgivningsavdelingen har ansvar for mål 6.

7. Statsbyggs egne IKT-systemer skal, i så stor utstrekning som mulig, være universelt utformet. Systemer som retter seg mot allmennheten skal kunne brukes av flest mulig.

Statsbygg skal ha en viktig rolle og være pådriver for innovasjon innen nye løsninger og design relatert til uu. Hovedløsningene i Statsbyggs informasjons- og kommunikasjonsteknologi (IKT) skal være enkle og intuitive. Nettstedet *statsbygg.no* skal oppfylle kravene i forskrift om uu av IKT-løsninger.

Avdeling for økonomi- og virksomhetsstyring har ansvar for IKT. Kommunikasjonsavdelingen har ansvaret for nettstedet *statsbygg.no*.